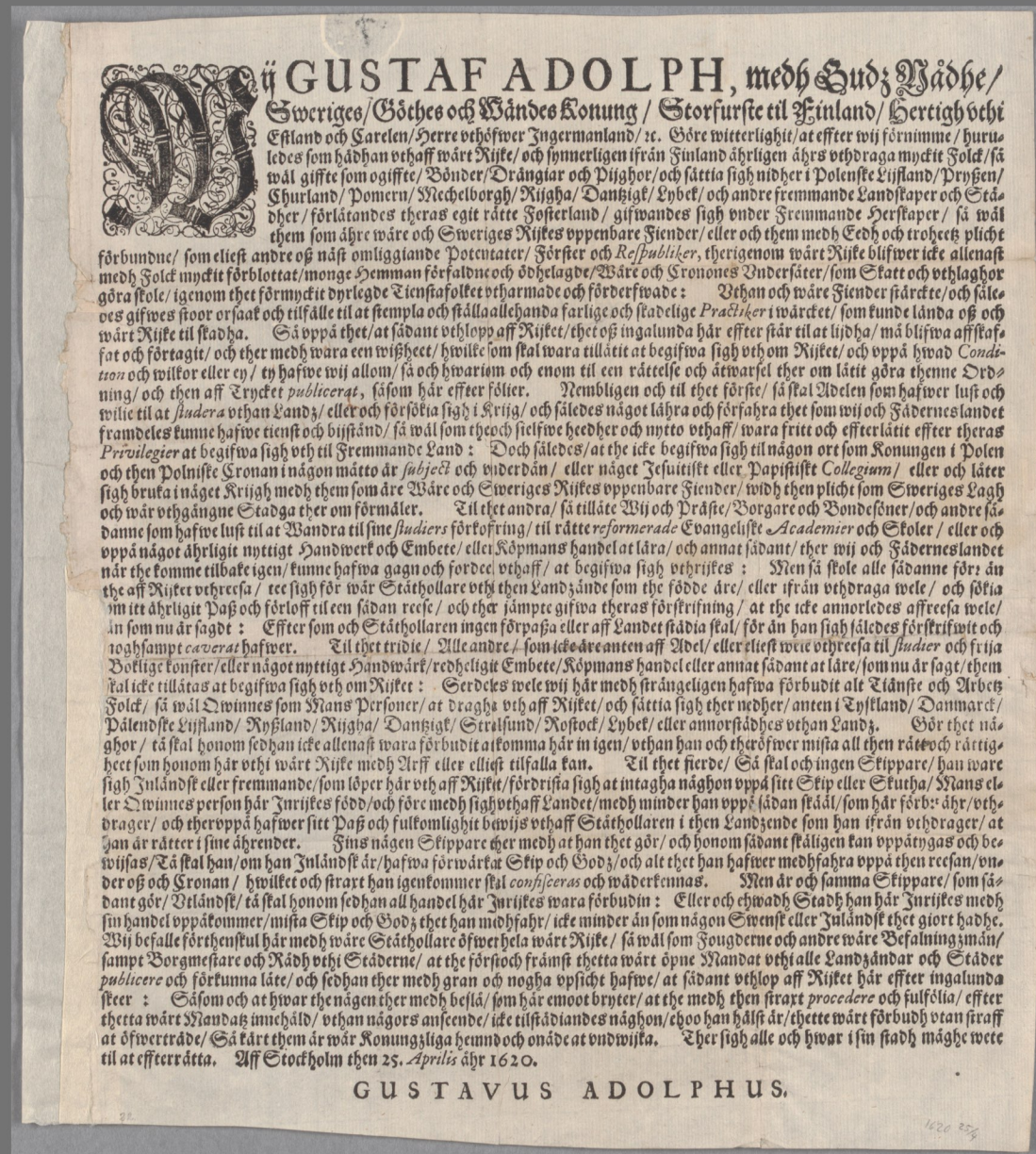

Wij Gustaff Adolph, medh Gudz Nådhe, Sweriges, Göthes och Wändes Konung ...

SOT // Utbrutna ligg. fol. extra stort format / Kungl. förordningar

Tillkomstår 1620

Digitaliserad år 2016

National Library
of Sweden

GUSTAF ADOLPH, medh Gud: Rådhe/
Sweriges/Göthes och Wändes Konung / Storfurste til Finland/ Hertigh vthi
Estland och Carelen/ Herre vthöfwer Zngermanland/ ic. Göre witterlighit/ at effter wij förnimme / huru
ledes som hädhan vthaff wårt Rijke/ och synnerligen ifrån Finland åhrligen åhrs vthdraga mycket Gold/ så
wål gifte som ogifte/ Bönder/ Drängiar och Pijghor/ och sättia sigh nidher i Polenste Lijfland/ Prynßen/
Schurland/ Pomern/ Mechelborgh/ Rижha/ Dankigt/ Lybek/ och andre fremmande Landskaper och Stå-
dher/ förlåtandes theas egit rätte Fosterland/ gifwandes sigh vnder Fremmande Herstsker/ så wål
them som åhre wære och Sweriges Rijktes vppenbare Fiender/ eller och them medh Fedh och troheets plicht

förbundne/ som eliest andre och näst omliggande Potentater/ Förster och *Respubliker*, therigenom wårt Rijke blifwer icke allenast
medh Gold mycket förblottat/ monge Hemman förfaldne och ödhelagde/ Wære och Cronones Vnderfäter/ som Skatt och vthlaghor
göra skole/ igenom thet förmycket dyrlegde Tienstafolket vtharmade och förderfwade: Vthan och wære Fiender stärkte/ och såles
des gifwes stor orsaak och tilfalle til at stempla och ställa allehanda farlige och skadelige *Practiker* i wårket/ som kunde lända oss och
wårt Rijke til skadha. Så vppå thet/ at sådant vthlopp aff Rijket/ thet oss ingalunda här effter står til at lidha/ må blifwa affskaf-
fat och förtagit/ och ther medh wara een wisshet/ hwilke som skal wara tillätit at begifwa sigh vthom Rijket/ och vppå hwad *Condi-*
tion och wilkor eller ey/ ty hafwe wij allom/ så och hwariom och enom til een rättelse och åtwarsel ther om låtit göra thenne Ord-
ning/ och then aff Trycket *publicerat*, såsom här effter följer. Nembligen och til thet förste/ så skal Adelen som hafwer lust och
wilie til at *studera* vthan Landz/ eller och försökia sigh i Krijg/ och således något lähra och förfahra thet som wij och Fäderneslandet
frandeles kunne hafwe tienst och biistånd/ så wål som the och sielfwe heedher och nytto vthaff/ wara fritt och effterlåtit effter theas
Privilegier at begifwa sigh vth til Fremmande Land: Doch således/ at the icke begifwa sigh til någon ort som Konungen i Polen
och then Polniste Cronan i någon måtto är *subject* och vnderdån/ eller något Jesuitiskt eller Papistiskt *Collegium*/ eller och låter
sigh bruka i något Krijgh medh them som äre Wære och Sweriges Rijktes vppenbare Fiender/ widh then plicht som Sweriges Lagh
och wår vthgångne Stadga ther om förmåler. Til thet andra/ så tillåte Wij och Präste/ Borgare och Bondesöner/ och andre så-
danne som hafwe lust til at Wandra til sine *studiers* förkofring/ til rätte *reformerade* Evangeliske *Academier* och Skoler/ eller och
vppå något åhrligt nyttigt Handverk och Embete/ eller Köpmans handel at lära/ och annat sådant/ ther wij och Fäderneslandet
når the komme tilbake igen/ kunne hafwa gagn och fordeel vthaff/ at begifwa sigh vthrikes: Men så skole alle sådanne för: ån
the aff Rijket vthreesa/ tee sigh för wår Ståthollare vthi then Landz/ ånde som the födde äre/ eller ifrån vthdraga wele/ och sökia
om itt åhrligt Pass och förloff til een sådan reese/ och ther jämpte gifwa theas förskrifning/ at the icke annorledes affreesa wele/
ån som nu är sagdt: Effter som och Ståthollaren ingen förpasa eller aff Landet stadia skal/ för ån han sigh således förskrifwit och
noghsampt *cauerat* hafwer. Til thet tridie/ Alle andre/ som icke äre anten aff Adell/ eller eliest wele vthreesa til *studier* och frija
Boklige konster/ eller något nyttigt Handverk/ redheligit Embete/ Köpmans handel eller annat sådant at lära/ som nu är sagt/ them
skal icke tillåtas at begifwa sigh vthom Rijket: Serdeles wele wij här medh strängeligen hafwa förbudit alt Tjänste och Arbetz
Folck/ så wål Qwinnes som Mans Personer/ at dragha vth aff Rijket/ och sättia sigh ther nedher/ anten i Tyskland/ Danmark/
Pålendste Lijfland/ Ryßland/ Rижha/ Dankigt/ Stralsund/ Kostock/ Lybek/ eller annorstådhes vthan Landz. Gör thet nå-
ghor/ så skal honom sedhan icke allenast wara förbudit at komma här in igen/ vthan han och theröfwer mista all then rätt och rättig-
heet som honom här vthi wårt Rijke medh Arff eller elliqt tilfalla kan. Til thet fierde/ Så skal och ingen Skippare/ han ware
sigh Inländsk eller fremmande/ som löper här vth aff Rijket/ fördrifta sigh at intagha någhon vppå sitt Skip eller Skutha/ Mans el-
ler Qwinnes person här Inrikes född/ och före medh sigh vthaff Landet/ medh minder han vppi sådan skåål/ som här förbr: åhr/ vth-
drager/ och ther vppå hafwer sitt Pass och fulkomlighit bewijs vthaff Ståthollaren i then Landzende som han ifrån vthdrager/ at
han är rätter i sine åhrender. Sins någon Skippare ther medh at han thet gör/ och honom sådant skäligen kan vppåtygas och be-
wijsas/ Så skal han/ om han Inländsk är/ hafwa förwårkat Skip och Godz/ och alt thet han hafwer medhfahra vppå then reesan/ vn-
der oss och Cronan/ hwilket och straxt han igenkommer skal *confisceras* och wåderkennas. Men är och samma Skippare/ som så-
dant gör/ Utländsk/ så skal honom sedhan all handel här Inrikes wara förbudin: Eller och ehwadh Stadh han här Inrikes medh
sin handel vppåkommer/ mista Skip och Godz/ thet han midhfahr/ icke minder ån som någon Swensk eller Inländsk thet gjort hadhe.
Wij befalle förthen skul här medh wære Ståthollare öfwer hela wårt Rijke/ så wål som Fougderne och andre wære Befalningzmån/
sampt Borgmästare och Rådhy vthi Städerna/ at the först och främst thetta wårt öpne Mandat vthi alle Landzänder och Städ-
publicere och förkunna låte/ och sedhan ther medh gran och nogha vpsicht hafwe/ at sådant vthlopp aff Rijket här effter ingalunda
steer: Såsom och at hwar the någon ther medh beslå/ som här emoot bryter/ at the medh then straxt *procedere* och fullöfia/ effter
thetta wårt Mandat innehåld/ vthan någons anscende/ icke tilståndes någhon/ ehoo han hålst år/ thetta wårt förbudh utan straff
at öfwerträde/ Så lårt them är wår Konungzliga hemnd och onåde at vndwiska. Ther sigh alle och hwar i sin stadh måghe wete
til at effterrätta. Aff Stockholm then 25. Aprilis år 1620.

GUSTAVUS ADOLPHUS.

